

Arkivsak: 2016/1109 - 29

Arkiv: 143

Saksbehandler: Camilla Smedsrud

SAKSFRAMLEGG

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
	Nes eldreråd	05.09.2017
	Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne	05.09.2017
	Utvalg for teknikk, næring og kultur	12.09.2017
	Utvalg for oppvekst, helse og velferd	12.09.2017
	Formannskapet	19.09.2017
	Kommunestyret	26.09.2017

Fastsetting av planprogram- revidering av kommunedelplan for Årnes

Rådmannens innstilling:

Planprogram for kommunedelplan for Årnes, datert 22.8.2017, vedtas med hjemmel i plan og bygningslovens §§ 4-1 og 11-13.

VEDLEGG:

- 1 Innspill med rådmannens merknader
- 2 Alle høringsuttalelsene i sin helhet
- 3 Notat omsorgsboliger
- 4 Forslag til fastsatt planprogram kommunedelplan for Årnes

SAMMENDRAG

Nes kommune har satt i gang arbeidet med revisjon av kommunedelplan for Årnes. I samsvar med krav i Plan og bygningsloven § 4-1 er det utarbeidet et planprogram som redegjør for innhold og gjennomføring av planarbeidet. Planprogrammet har vært på høring i 6 uker. Planprogrammet skal fastsettes av kommunestyret etter høring, og det er dette saken handler om.

Gjennom kommunedelplanen fastsettes mål og strategier for utviklingen av Årnes. Kommunedelplanen vil være juridisk bindende for den arealmessige utviklingen på Årnes, og legger føringer for arealbruk og etterfølgende reguleringsplaner og byggesaksbehandling.

Planen skal utarbeides på en slik måte at kommunale, regionale og nasjonale planer og føringer blir ivaretatt.

Selve planarbeidet med utredninger, vurderinger og utarbeidelse av planforslag skal gjennomføres parallelt, før planmaterialet sammenstilles og legges fram til politisk behandling for

utleggelse til offentlig ettersyn (januar 2018). Det er forespeilet vedtak av kommunedelplan for Årnes i mai 2018. Det vil bli lagt vekt på politisk og administrativ forankring i planarbeidet utover høsten 2017, i tillegg til ekstern medvirkning.

SAKSOPPLYSNINGER:

Saken gjelder fastsetting av planprogram for kommunedelplan for Årnes. Formannskapet vedtok i møte 23.5.2017 (sak 46/17) oppstart av planarbeid for kommunedelplan for Årnes, samt utlegging av planprogram på høring. Planprogrammet setter rammene for arbeidet og er en «plan for planen». Planprogrammet beskriver planprosessen og redegjør blant annet for formål og målsettinger for planarbeidet, overordnede rammer- og retningslinjer. Videre gis det en situasjonsbeskrivelse, beskrivelse av alternativer som skal utredes og utredningsbehov. Avslutningsvis redegjøres det om planlagt medvirkning og framdrift.

Varsel om oppstart av planarbeid og høring av planprogram ble annonsert i Raumnes 8.6.2017 og på kommunens nettside med mulighet for å avgi elektronisk hørings svar. Det ble avholdt informasjonsmøte i Nes kulturhus 8.6.2017.

Høringsfristen var 1. august 2018. Det kom inn 17 høringsuttalelser uttalelser, hvorav 7 fra offentlige instanser, med relevante regionale myndigheter representert.

Et utdrag av alle uttalelsene med rådmannens kommentar følger i vedlegg 1. Høringsuttalelsene i sin helhet følger saksframlegget som hefte i vedlegg 2.

VURDERING:

Rådmannen er godt tilfreds med bredden i høringsuttalelser og engasjementet i det viktige kommunedelplanarbeidet. Årnes står overfor muligheter og utfordringer der arealplanleggingen skal reflektere målsettingene for planarbeidet.

Den reviderte kommunedelplanen vil utgjøre et viktig verktøy for å oppnå vekst og utvikling innenfor forutsigbare rammer. Det er et komplekst arbeid med mange hensyn og aktører. Det er viktig at planverktøyet bidrar til å stake ut en villet og godt forankret utviklingsretning for Årnes. Planen skal være et styringsverktøy og gi forutsigbarhet gjennom de juridisk bindende delene dvs. plankart og bestemmelser.

Sentrale momenter i høringsuttalelsene

I det følgende gjengis en oppsummering av de sentrale problemstillinger fra de innkomne høringsuttalelsene:

Areal og transport

- Utfordringer knyttet til at Årnes i begrenset grad er tilrettelagt for gående og syklende. Det er betydelige arealer som nyttes til parkering, totalt sett er områdeutnyttelsen lav på Årnes. Det er viktig at kommunedelplanen legger til rette for redusert bilbruk og en utvikling som stimulerer til økt bruk av gange, sykkel og kollektivtransport. Sykkelparkering er også av betydning.
- Tilrettelegge for høy arealutnyttelse og fortetting rundt kollektivknutepunkt.
- Tilrettelegge og vurdere kapasitet ved Årnes stasjon, både hva gjelder arealer til jernbaneforhold, parkering og økt andel av kollektivtrafikk. Sikre gode adkomstmuligheter for på- og avstiging, samt mulighet for taxi i tilknytning til stasjonen.
- For å bidra til at Årnes som kommunesenter skal være attraktiv for kommunens øvrige innbyggere, både med tanke på detalj- og varehandel, næring og tjenestevirksomhet, er infrastruktur og tilstrekkelig og tilgjengelig parkering på egnede områder en forutsetning også i framtiden.

- Positive tilbakemeldinger på kommunens grep med alternativvurderinger for å definere ulike soner og avgrensning av et mer tydelig sentrum. Regionale myndigheter er tydelige på at Årnes må vokse fra sentrum og utover og at det er positivt at kommunen ser på fortetting- og transformasjonspotensialet innenfor dagens sentrumsstruktur.
- Behov for å vurdere plankartetets detaljnivå. Gjennom planprosessen å avklare planformål, bruk av bestemmelser, byggegrenser, aktuelle rekkefølgekrav og ulike hensynsoner.
- Innarbeide trafikksikkerhet som tema for konsekvensutredning. I tillegg foreslås en rekke konkrete tiltak, både for infrastruktur og trafikksikkerhet

Attraktiv by- og tettstedsutvikling

- Ivaretagelse av blågrønne strukturer selv om det tilrettelegges for høy utnyttelse
- Glomma som rekreativ ressurs
- Sikre tilgang til naturen med grøntkorridorer med gang- og sykkelveinett og forbindelser gjennom bebyggelse
- Beholde Årnes' identitet og særpreg
- Utvikle Årnes med møteplasser tilpasset alle, herunder lekeplasser
- Alternative målsetninger som grunnlag for kommunedelplan for Årnes med vekt på grønn profil. Videre demografisk sammensetning av tilflyttere
- Utnytte mulighetene fortrinn gjennom vedtatt og opparbeidet gatebruksplan
- Gi rammer for utvikling tilpasset markedsmessig grunnlag

Jordvern

- Ivaretagelse av jordvernressurser er en nasjonal prioritet. Konsekvenser for jordvern og matproduksjon skal vurderes i lys av at nasjonale mål for jordvern og matproduksjon er styrket siden vedtak av gjeldende kommunedelplan for Årnes.
- Sikre kontakt med det omkringliggende kultur- og landbrukslandskapet
- Potensiale for ulike former for urbant landbruk i utvikling av møteplasser og byrom.

Kulturminner

- Sikre ivaretagelse av automatisk fredede kulturminner
- Årnes som stasjonsby innehar verdi i regional sammenheng
- Sikre samkjøring av kommunedelplan for Årnes med kommunedelplan for kulturminner- og kulturmiljøer
- Trehusbebyggelsen speiler utviklingen av kommunesenteret og en viktig del av historien om Nes. Trehusbebyggelsen omtales av flere som det som er unikt (særpreget ved Årnes). I andre innspill påpekes det at det virker mot sin hensikt (konserverende) å ta vare på denne bebyggelsen.

Om rammer og føringer for planarbeidet

- Det er gitt innspill på dokumenter, veiledere og kunnskapsgrunnlag som bør ligge til grunn for planarbeidet

I hovedsak er de ovenfor nevnte forholdene i høringsinnspillene ivare tatt i planprogrammet slik det forelå ved offentlig ettersyn. Det er derfor foreslått forholdsvis få suppleringer og endringer i planprogrammet sett i forhold til de mange og omfattende høringsuttalelsene. Dette har sin årsak i at mange uttalelser går direkte på utforming av kommunedelplanen (neste fase) og gjennomføring av fysiske tiltak. Dette blir tatt med i det videre planarbeidet. Videre er det slik at flere uttalelser utdyper tema eller problemstillinger som allerede er omtalt i planprogrammet.

Samordning øvrige overordnede planprosesser

Rådmannen ser behov for å sikre god koordinering mellom de parallelle planprosessene. Det vises her spesielt til det pågående arbeidet med utarbeidelse av ny helse- og velferdsplan.

Det er avdekket at det er særlig viktig å løfte problemstillinger rundt etablering av omsorgsboliger i Årnes inn i arbeidet med kommunedelplan for Årnes. Forventet innbyggervest i kommunen, økning i andel eldre og framskrivinger av behov for heldøgns omsorgsplasser sett i sammenheng med føringer for helse- og omsorgstjenester i kommunene underbygger dette.

Kommunen har i dag ulike funksjoner lagt til sykehjemmet og tilgrensende områder på Søstersletta og NBSS i Leirvegen. For å styrke dagens tjenestetilbud og møte framtidige omsorgsutfordringer bør kommunen snarlig utrede hvor eventuelle nye lokaliseringer i Årnes kan være aktuelt. Lokalisering (arealer) i seg selv er et viktig spørsmål, samtidig må det gjøres vurderinger omkring arealeffektivitet, brukerbehov, kapasitet, kvalitet, funksjon og fleksibilitet. Det er også vesentlig å ta hensyn til krav fra Husbanken som stilles for å motta investeringstilskudd.

Rådmannen foreslår som en del av utredningsarbeidet i kommunedelplan for Årnes å utarbeide en enkel. Mulighetsstudien bør vurdere arealformål innenfor byggesonen, herunder grusbanen, sykehjemmet, Søstersletta, Svarverudvegen 109, Skogrovegen 1 A og B, Leirvegen med NBSS og industriområde på Runni (tidl. Familiens hus). Det vises til rådmannens notat i vedlegg 3 for ytterligere informasjon.

I arbeidet skal hensynet til andre behov også ivaretas (herunder opparbeide grønt områder, funksjonell grøntstruktur mv.).

Øvrige pågående planprosesser er omtalt senere i saksframlegget. Det vurderes ikke behov for endringer i planprogrammet for disse prosessene.

Endringer etter høring (markert med grønn tekst i selve planprogrammet)

På bakgrunn av ovennevnte har rådmannen følgende forslag til suppleringer:

1. Tillegg under rammer og premisser for planarbeidet
  - a) Nasjonal jordvernstrategi s. 6
  - b) Landsverneplan for jernbanen s. 6
  - c) Nasjonale jernbaneinteresser i arealplanlegging etter plan og bygningsloven s. 6
  - d) Bane NORs tekniske regelverk s. 6
  - e) Grunnlag for parkeringspolitikk i Akershus, TØI- rapport 1489/2016 s. 7
  - f) Arealbehovsanalyse- gravplass ved Årnes kirke, Grindaker 2014. Samt tilleggsnotat fra kirkevergen, s. 11.
2. Tillegg tekst under «Avgrensning av analyse-/undersøkelsesområde og foreløpig planavgrensning» s. 13; Kommunen vil vurdere plankartets detaljeringsnivå og arealformål i det videre arbeidet.
3. Tillegg tekst under «Sentrale tema i planarbeidet» i avsnitt om Landskapskarakter s. 26, ny setning; Herunder akser, siktelinjer og forbindelser.
4. Tillegg til tema under «Konsekvenser av planforslaget» s 28. På raden trafikk (mobilitet), og parkering tilføyes trafikksikkerhet.
5. Tillegg tekst «Tema trafikk og parkering» i kolonnen Dagens situasjon s 30 . Tillegg vedr. sykkelparkering.
6. Nytt utredningstema s. 30. Tillegg kolonne. Sosial infrastruktur- omsorgsboliger. Presentasjonsform: Mulighetsstudie

7. Nytt utredningstema s. 33. Tillegg kolonne. Siktelinjer, akser og forbindelser
Presentasjonsform: Beskrivelse

Nærmere om mål og delmål

Hovedmål for kommunedelplanen er at Årnes skal være en livlig småby med et unikt særpreg- og innbyggernes foretrukne sted for liv og lære, handel og hygge. Fem tilhørende delmål skal bidra til måloppnåelse. Rådmannen registrerer at det i uttalelsene i stor grad oppfattes at målene gir et godt grunnlag for det videre planarbeidet.

I enkelte uttalelser er det likevel foreslått ulike endringer som ikke refereres her, men som kan leses i sin helhet i vedlegg 2. I korte trekk omtaler innspillene omkring mål og delmål forslag til tydeligere synliggjøring av føringer, tema, enkeltbygg sin betydning for Årnes, framtidsfokus og enkelte konkrete uenigheter eller forslag til nye delmål.

Rådmannen viser til at det ved formannskapetets vedtak om utleggelse til offentlig ettersyn ble gjort en sammenslåing og forenkling av delmålene som forelå, og foreslår ingen endringer i hovedmål og delmål i foreliggende sak.

Rådmannen understreker at regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus ligger som en vesentlig føring for planarbeidet, og at dette fremgår s.7 i planprogrammet.

Generelt om videre opplegg for medvirkning

De formelle kravene til planprosess for kommunedelplaner er regulert i plan- og bygningsloven §§ 11 og de generelle bestemmelsene om medvirkning i pbl kapittel 5.

Det skal legges til rette for medvirkning til planarbeidet fra offentlige myndigheter, grunneiere og andre som berøres av planarbeidet. *«Kommunen har et særlig ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging herunder barn og unge. Grupper og interessenter som ikke er i stand til å delta direkte, skal sikres gode muligheter for medvirkning på annen måte».*

FNs barnekonvensjon gjelder som verdigrunnlag for Nes kommunenes tjenester sier at barn og ungdom skal uttale seg i alle saker som vedrører dem. Rådmannen vil til rette for at barn og unge skal medvirke i planprosessen, og deres syn skal også tillegges vekt.

Barnetråkk er en metode for medvirkning og bedre planlegging for barn og unge. Her registrerer barn og unge selv sine skole- og fritidsveier, områder for opphold og lek, steder de liker og misliker og hvilke fysiske forandringer de ønsker seg i nærområdene.

Rådmannen ser på dette som en aktuell metode å benytte i det videre planarbeidet hvor kommunen kan innhente oppdatert kunnskap for bedre planlegging, samtidig som barn og unge kan få en reell mulighet for medvirkning i utvikling og forbedring av egne omgivelser.

Videre vil rådmannen trekke fram barn og unges talsperson som er etablert som særskilt ordning i Nes kommune for å ivareta barn og unges interesser i planleggingen i henhold til plan- og bygningsloven § 3-3 tredje ledd. Barn og unges talsperson er også kommunens kontakt for barn- og unges kommunestyre i Nes. BUK vil også inngå i medvirkningsarbeid for barn og unge.

Rådmannen erfarer det som svært vesentlig med god medvirkning i planarbeidet. Gjennom medvirkning gis eierskap til prosessen og ikke minst sluttresultatet.

Det vil bli lagt vekt på en åpen planprosess og god informasjon i form av møter og informasjon på kommunens nettside.

Rådmannen har merket seg uttalelser som vektlegger ulike aktørers roller og behov i planprosesser. Rådmannen vil sørge for at det etableres egnede arenaer for medvirkning i den videre planprosessen.

Det er behov direkte involvering av ulike aktører i ulike faser av planarbeidet som for eksempel utbyggere, grunneiere, nærings- og handelsaktører, da dette er av betydning for realisering av den utvikling planen skal legge til rette for.

Lag, råd, organisasjoner og velforeninger er aktive representanter for lokalbefolkningen i Nes og er således viktige stemmer i det videre planarbeidet. Det er blant annet utarbeidet et felles medvirkningsopplegg for kommunedelplan for Årnes og kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv denne høsten.

Arbeidet med kommunedelplan for Årnes vil blant sees i sammenheng med pågående overordnede planprosesser i regi av Nes kommune:

- Kommunedelplan for kulturminner- og kulturmiljøer
- Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv
- Kommunedelplan for klima, energi og miljø
- Helse og velferdsplan 2017-2029

Rådmannen ser en merverdi i denne parallelliteten, både i forhold til planutforming og felles arenaer for medvirkning og innbyggerinvolvering.

Rådmannen har til hensikt å framlegge utkast til kommunedelplan for Årnes i regionalt planforum. Regionalt planforum er en arena for dialog mellom kommuner og regionale myndigheter. Kommuneplaner, kommunedelplaner og større reguleringsplaner kan meldes inn for å få innspill fra fylkeskommunen og statlige fagetater

Helse i plan

I folkehelseloven er planlegging et sentralt virkemiddel i folkehelsearbeidet, og folkehelseloven er tett koblet til plan og bygningsloven. Planer skal i henhold til plan og bygningsloven «fremme befolkningens helse og motvirke sosiale helseforskjeller, samt bidra til å forebygge kriminalitet».

Rådmannen vektlegger folkehelse i bred forstand, som et integrert prinsipp i alt planarbeid Nes kommune skal gjennomføre. Dette er forankret i gjeldende kommuneplans samfunnsdel og planstrategi, og vil således være et gjennomgående element i arbeidet med kommunedelplan for Årnes.

KONKLUSJON:

Rådmannen vurderer at høringsperioden for planprogrammet har gitt flere nyttige innspill og synspunkter for videre planarbeid.

De foreslåtte endringene er vist med grønt og/ eller overstreking i vedlagte reviderte planprogram datert 18.8.17. Endringene er ikke av en slik karakter at det ansees nødvendig å legge planprogrammet ut til ny høring.

Forslag til endelig planprogram som nå fremlegges vurderes å gi gode rammer og føringer for plan- og utredningsarbeidet og anbefales derfor vedtatt.